

L'AUDITORI

Concert organitzat per
la Demarcació del Barcelonès
de la Federació Catalana
d'Entitats Corals
i L'Auditori

www.rmdg.eu

Festa de la Música

Sala 1 Pau Casals de l'Auditori
Carrer de Lepant, 150, Barcelona

Dimarts 21 de juny de 2011, 21 h

Diàlegs entre Fauré i Saint-Saëns

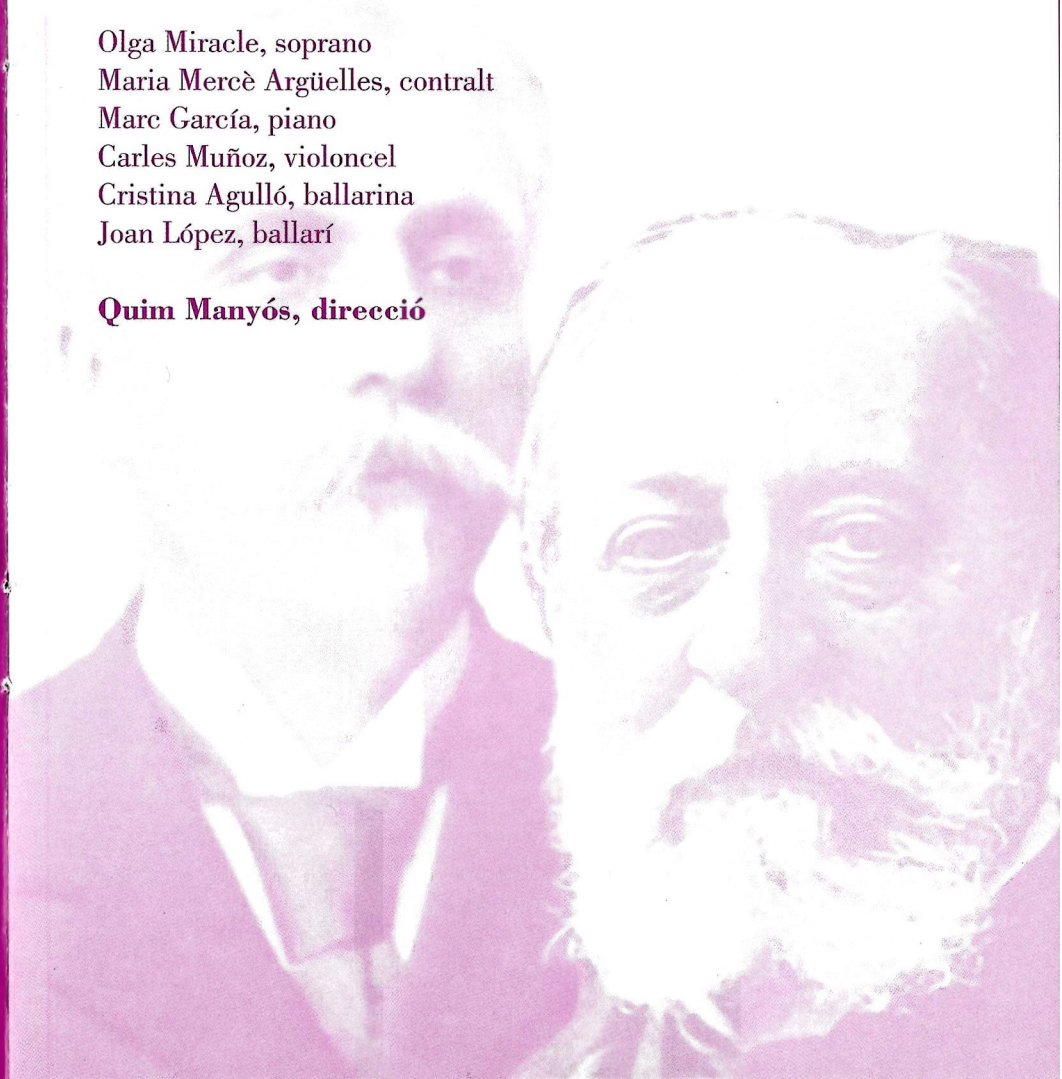
**Cor de la Demarcació del Barcelonès
de la Federació Catalana d'Entitats Corals**

Coral Espígol

Coral de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona

Olga Miracle, soprano
Maria Mercè Argüelles, contralt
Marc García, piano
Carles Muñoz, violoncel
Cristina Agulló, ballarina
Joan López, ballarí

Quim Manyós, direcció

Diàlegs entre Fauré i Saint-Saëns

El Cor de la Demarcació del Barcelonès de la Federació Catalana d'Entitats Corals, juntament amb L'Auditori, la Coral Espígol i el Cor de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, us proposa una experiència en el camp de l'expressió plàstica i escènica del cant coral. Aquest viatge, ideat per Quim Manyós per a la Coral Espígol ens portarà a fer un recorregut musical per l'Europa de la segona meitat del s. XIX, a través dels diàlegs entre dos grans músics francesos: Camille Saint Saëns i Gabriel Fauré.

L'acció de l'obra se situa a París l'any 1900, concretament als locals de la Société Nationale de Musique.

Els compositors Camille Saint-Saëns i el seu amic i alumne Gabriel Fauré dialoguen sobre la música de la segona meitat del segle XIX, de la qual van ser testimonis i protagonistes. Aquesta és una època farcida de canvis importants per a la humanitat (socials, tecnològics, científics...) i de riquíssims moviments artístics que, en el terreny musical, abasten des del darrer període romàntic fins al naixement de l'impressionisme i els nacionalismes musicals.

A partir d'uns diàlegs ficticis, farem un repàs d'alguns dels principals representants dels diversos corrents musicals que omplen la segona meitat del segle XIX europeu (Gounod, Bizet, Offenbach, Wagner, Bruckner, Brahms, Txaikovski, Verdi, Vives, Millet...).

D'aquesta manera, els autors aniran fent comentaris sobre l'enorme influència exercida per Wagner o sobre com des de França i altres països europeus s'intenta que la tradicional hegemonia musical germànica tendeixi a repartir-se en una distribució geogràfica més àmplia.

Entre conversa i conversa, el cor anirà interpretant les evocacions dels protagonistes tot elaborant un mosaic heterogeni amb exemples de temes corals de tots els compositors esmentats.

S'ha volgut remarcar la part més humana dels compositors i descriure, en el marc d'un context imaginari, la universalitat de la música. Les diferències entre els músics i els seus territoris i les moltes varietats expressives desperten sentiments diversos, però la música que ja s'ha creat, sigui de qui sigui i sigui d'on sigui, es justifica per ella mateixa, i segur que sempre trobarà qui l'escolti i qui en gaudeixi.

PROGRAMA

Idea original i guió: Quim Manyós

Acte I

Pavana

Sérénade

Brahma, divin Brahma

Barcarolle

Lydia

Madrigal

Calme des nuits

Les fleurs et les arbres

Après un rêve

Gabriel Fauré (1845-1924)

Charles Gounod (1818-1893)

Georges Bizet (1838-1875)

Jacques Offenbach (1819-1880)

Gabriel Fauré (1845-1924)

Gabriel Fauré (1845-1924)

Camille Saint-Saëns (1835-1921)

Camille Saint-Saëns (1835-1921)

Gabriel Fauré (1845-1924)

Acte II

Chor der Pilger

L'éternel est son nom

Pange lingua

Es glänzt die laue Mondennacht

O schöne Nacht

Wiegenlied

Richard Wagner (1813-1883)

Franz Liszt (1811-1886)

Anton Bruckner (1824-1896)

Josef G. Rheinberger (1839-1901)

Johannes Brahms (1833-1897)

Johannes Brahms (1833-1897)

Acte III

June

Send forth Thy light

Sviatii Bozhe

Festliche Hymne

O happy eyes

Coro degli zingari

L'emigrant

El cant de la senyera

Le cygne

Piotr I. Txaikovski (1840-1893)

Mili Balàkirev (1837-1910)

Piotr I. Txaikovski (1840-1893)

Jean Sibelius (1865-1957)

Edward Elgar (1857-1934)

Giuseppe Verdi (1813-1901)

Amadeu Vives (1871-1932)

Lluís Millet (1867-1941)

Camille Saint-Saëns (1835-1921)

Charles Gounod (1818-1893)

Charles Gounod va ser un dels compositors francesos més prolífics i respectats del seu temps.

Encara que se'l recorda principalment com a autor de l'òpera *Faust* i del cèlebre *Ave Maria*, basat en el primer preludi d'*El clavecí ben temperat* de Johann Sebastian Bach, el seu catàleg inclou obres de tots els gèneres, tant sacres com profanes. Va ser un excel·lent orquestrador. La seva música es caracteritza per un gran sentit de la melodia i un elevat lirisme. Va influir molt, directament o indirecta, en tots els músics francesos de la seva època, especialment en Bizet i Saint-Saëns.

Georges Bizet (1838-1875)

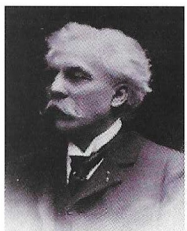
Deixeble i amic personal de Gounod, Georges Bizet posseïa la mateixa facilitat que aquest per a l'expressió melòdica, però acostumava a fer-la servir en formes més originals i vistoses.

La seva mort prematura, però, li va impedir de gaudir de l'èxit en vida. Malgrat que també va compondre molta música instrumental, Bizet és conegut avui dia sobretot per les seves òperes, com *L'arlesiana*, *Els pescadors de perles* i *Carmen*, la seva obra més coneguda.

Jacques Offenbach (1819-1880)

Jacques Offenbach és un dels creadors de l'opereta i el precursor de la comèdia musical moderna. Va néixer a Colònia (Alemanya), però va viure a París gairebé tota la seva vida. Les seves cançons i operetes són d'un estil lleuger i divertit, representatiu del París del Segon Imperi. De la seva producció destaquen les operetes *La Perritxola*, *La vida parisenc* i *La bella Helena*, i l'òpera *Els contes de Hoffmann*, la seva obra més seriosa, estrenada pòstumament.

Gabriel Fauré (1845-1924)

Compositor i pedagog. Alumne de Camille Saint-Saëns, amb qui sempre va mantenir una gran amistat, Gabriel Fauré va ser organista de diverses esglésies de París i catedràtic de composició del seu Conservatori, que també va dirigir del 1905 al 1920, any en què va haver de renunciar-hi a causa del seu estat avançat de sordesa. La seva música es caracteritza per la claredat melòdica i una gran audàcia en l'harmonia. D'entre les seves obres podem destacar el *Rèquiem*, la suite orquestral *Pélleas et Melisande* i la cèlebre *Pavana*.

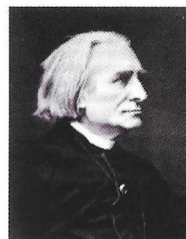
Camille Saint-Saëns (1835-1921)

Camille Saint-Saëns, pianista virtuós i compositor precoç, l'any 1871 va fundar a París la Société Nationale de Musique per promoure la música francesa. Va ser autor del primer poema simfònic francès. La seva música, elegant i colorista, va estar influenciada per Liszt, però conté una bona dosi d'originalitat i un sentit molt viu del ritme. Va compondre dotze òperes (entre les quals destaca *Samsó i Dalila*), tres simfonies, deu concerts i abundant música religiosa i de cambra. Són molt conegudes les seves peces *Dansa macabra* i *El carnaval dels animals*.

Richard Wagner (1813-1883)

Richard Wagner va estudiar filosofia i música a la seva ciutat natal, Leipzig. A partir del 1834 va iniciar una vida itinerant com a director musical per diferents teatres d'Europa, fins que, a causa del seu esperit revolucionari, es va veure obligat a refugiar-se a Suïssa. Gràcies a la protecció de Lluís II de Baviera, des del 1865 es va poder dedicar exclusivament a la composició. Va crear el "drama musical" a partir de la seva teoria de la melodia infinita, segons la qual les escenes s'encadenen sense talls, connectant les idees i els personatges a través dels *Leitmotiven*. L'any 1876 va inaugurar el Teatre de Bayreuth amb l'estrena de la tetralogia *L'anell dels nibelungs*. Altres obres importants seves són *Tannhäuser*, *Lohengrin*, *Tristany i Isolde*, *Els mestres cantors de Nüremberg* i *Parsifal*.

Franz Liszt (1811-1886)

Franz Liszt va néixer a Hongria. Nen prodigi, a l'edat de vuit anys ja componia i era un mestre del piano. Quan en tenia dotze es va traslladar a París, i amb vint-i-quatre va iniciar les gires per tot Europa, actuant de concertista amb un èxit clamorós. L'any 1847 es va instal·lar a Weimar com a mestre de música de la cort. És allí on va crear un nou gènere musical: el poema simfònic. Al final de la seva vida va iniciar un nou tractament del piano, amb el qual abandonava l'harmonia tradicional i donava vigència als acords més insòlits. Va escriure més de mil tres-cents obres de música religiosa, vocal, per a orquestra (dotze poemes simfònics, la *Simfonia Faust*) i, especialment, composicions per a piano (*Sonata en si menor*, les *Rapsòdies hongareses*, *Somni d'amor*, etc.).

Anton Bruckner (1824-1896)

Anton Bruckner va néixer a prop de Linz (Àustria). La seva carrera va ser relativament tardana, però des del principi va buscar un llenguatge musical propi. L'any 1861 es va instal·lar a Viena, on va obtenir diversos càrrecs: mestre de capella de la cort i professor del Conservatori i de la Universitat. A partir del 1865, el seu llenguatge musical va iniciar una línia més avantguardista, molt influenciada per Richard Wagner. Va compondre sobretot música religiosa (*Te Deum*, misses, cantates...) i nou simfonies, que constitueixen la millor part de la seva producció.

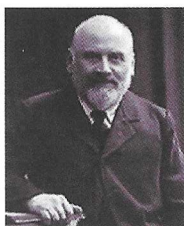
Josef Gabriel Rheinberger (1839-1901)

Josef G. Rheinberger va néixer a Vaduz (Liechtenstein). A l'edat de cinc anys va rebre les primeres lliçons d'orgue i amb set ja era assistent de l'organista de Vaduz. Va ingressar de molt jove al Conservatori de Munic, del qual als vint anys ja era professor. Més endavant va ser nomenat mestre d'orgue i composició del Conservatori, càrrec que va conservar fins a la seva mort. Va compondre nombroses obres per a orgue i també algunes simfonies i abundant música religiosa i de cambra, però la seva reputació com a músic no li va arribar fins després de mort.

Johannes Brahms (1833-1897)

Fill d'un contrabaixista alemany, que li va donar les primeres lliçons de música, Johannes Brahms ben aviat es va revelar com un pianista avançat. L'any 1853 va conèixer Robert Schumann, el qual va contribuir notablement a fer que es convertís en un compositor conegut i apreciat. El 1862 es va instal·lar amb caràcter definitiu a Viena, on es va dedicar completament a la composició. La seva música conté les virtuts clàssiques sense deixar, tanmateix, de posseir les virtuts romàntiques: fa compatible l'envergadura constructiva amb el lirisme i la passió. De la seva extensa producció es poden destacar les quatre simfonies, les tres sonates per a piano, les *Danses hongareses* i els prop de dos-cents *Lieder*.

Mili Alexéievitch Balàkirev (1837-1910)

Nascut a Nijni Novgorod (Rússia), Mili A. Balàkirev va començar a estudiar música impulsat per la seva mare. També va cursar la carrera de matemàtiques, disciplina que va anar abandonant en benefici de la música. Juntament amb Cui, Borodin, Mussorgski i Rimski-Kórsakov va formar part del Grup dels Cinc, que, seguint els ideals de Glinka, va renovar el teatre líric i la música russa en general.

De la seva producció podem destacar els poemes simfònics *Thamara* i Rússia, la fantasia per a piano *Islamei*, l'*Obertura espanyola*, l'*Obertura txeca*, dues simfonies, etc.

Piotr Iliitx Txaiovski (1840-1893)

Piotr I. Txaiovski, nascut a la ciutat russa de Votkinsk (a prop dels Urals), va estudiar música al Conservatori de Sant Petersburg. L'any 1866 va ser nomenat professor d'harmonia del Conservatori de Moscou. Després d'un període de gran activitat creadora, durant el qual es va relacionar amb el Grup dels Cinc, entre el 1880 i el 1890 va realitzar gires triomfals per Europa i els Estats Units com a director d'orquestra. La seva música representa una síntesi entre el moviment nacionalista, el romanticisme i el classicisme.

De les seves obres podem destacar l'òpera *Eugeni Oneguín*, els ballets *El llac dels cignes*, *La bella dormint* i *El trencanous*, el *Concert per a violí*, el *Concert per a piano núm. 1* i la *Simfonia núm. 6, Patètica*.

Jean Sibelius (1865-1957)

La figura de Jean Sibelius omple gairebé tota la història musical de Finlàndia. Va començar la carrera de dret, però aviat la va abandonar per la música. La fama li va arribar amb el poema simfònic *Finlàndia*, que va encendre el fervor patriòtic dels finesos contra la dominació russa. La seva música rep influències dels mestres germànics (Brahms, Bruckner), però és adaptada a les característiques del nacionalisme, amb descripcions de sentiments íntims i dels malenconiosos paisatges del seu país. Altres obres importants seves són les set simfonies, el *Concert per a violí* i el popular *Vals trist*, a més de nombrosos poemes simfònics, música de cambra i més de cent cançons.

Sir Edward Elgar (1857-1934)

Fill d'un organista britànic, les úniques lliçons de música les va rebre del seu pare. Des d'aleshores, el treball quotidià amb el violí i l'orgue va anar configurant una personalitat i un estil musical propis, al marge dels corrents predominants al Regne Unit en l'època. De fet, la música més característica d'Edward Elgar reflecteix una clara influència del simfonisme germànic (Brahms, Wagner). Cap al 1900 va ser reconegut a tot Europa gràcies a l'excel·lent acollida dispensada a la seva obra *Variacions Enigma*. Altres obres importants seves són *Els apòstols*, *Pompa i circumstància*, els concerts per a violí i violoncel i les dues simfonies.

Giuseppe Verdi (1813-1901)

Giuseppe Verdi és el més gran dels compositors italians d'òpera del segle XIX. Els seus primers èxits (*Nabucco*, *Macbeth*) estan relacionats amb la situació política que es vivia a Itàlia.

A part de la qualitat artística, les seves òperes servien per a exaltar el caràcter nacionalista del poble italià. Aquest primer període culmina amb *Rigoletto*, *Il trovatore* i *La traviata*, les seves òperes més populars. A partir del 1855 aposta per un estil més personal, ple de força, dinamisme i color. D'aquesta època són *La forza del destino*, *Don Carlo* i *Aida*. Després d'uns quants anys sense compondre (amb l'excepció del *Rèquiem*), l'any 1887 va sorprendre el món amb *Otello* i *Falstaff*, obres en què la música està més lligada al drama i es prescindeix de les afalagadores àries precedents.

Amadeu Vives (1871-1932)

Amadeu Vives va néixer a Collbató. Músic precoç, a l'edat de catorze anys ja havia compost una peça simfònica, als setze era mestre de capella de l'església de Jesús de Gràcia i als dinou havia compost "L'emigrant". Va ser alumne de Felip Pedrell.

L'any 1891, juntament amb seu amic Lluís Millet, va fundar l'Orfeó Català. El 1897 es va traslladar a Madrid, on va ser catedràtic de música i va triomfar com a compositor d'òperes (*Maruxa*) i de més d'un centenar de sarsueles (*Bohemios*, *Doña Francisquita*...). A partir del 1924, però, va tornar a escriure noves peces per a l'Orfeó ("La Balanguera", etc.).

Lluís Millet (1867-1941)

Lluís Millet, nascut al Masnou, va estudiar amb Josep Rodoreda i Felip Pedrell. L'any 1891 va fundar, juntament amb Amadeu Vives, l'Orfeó Català, al qual va consagrar la seva vida. També va ser catedràtic a l'Escola Municipal de Música de Barcelona i fundador i mestre de la Capella de Sant Felip Neri i de l'Escolania de la Basílica de la Mercè de Barcelona, des de les quals va impulsar una reforma de la música religiosa. És autor, entre d'altres, de dues suites orquestrals, unes *Catalanesques* per a piano i una sèrie d'obres corals com "Jovenívola" i "El cant de la senyera". També va ser l'harmonitzador de nombroses cançons populars catalanes.